

Lid tilbage vilde have sat Gemytterne stærkt i Bevægelse; nemlig Forslaget til § 9, er gledet saa roligt hen ved Siden af det andet Spørgsmaal, og dog skal jeg ikke negte, at kan Ministeren retmæssig klippe fra Embeder og lægge til andre, saa er det for mig noget Større, noget Værrer ind det, der er flet med Hensyn til Theatret. Det er min Overbevisning, og jeg har egentlig ikke nogen synderlig Tvivl om, at en komende Sleegt vil sige; Det var dog besynderligt, at de kunde tage det saa lemsældigt, lade det gaa et helt Aar eller halvandet, inden Folke-thinget gjorde Noget ved det, at en Minister tog Tienden og lagde den hen til Noget, som han kaldte „Stiftsmidler“, over hvilke hverken Tiende-ejerne eller deres Repræsentanter have mindste Indskyldelse, at han tog den fra den gamle Bemyttelse og fra visse Sogne og lagde dem hen til Stiftsmidlerne, hvor de til Formaal, som de ikke oprindelig have haat. Jeg kan ikke forstaa Andet, end at man ganske sikkert vil sige, at det var en lemsældig Fremgangsmaade, som Folke-thinget dengang brugte, naar man lod det passere et Aar eller halvandet og først da stillede et svagt Forslag om, at der skulde optages 50,000 Kr. af Stiftsmidlerne. — Den ærede Minister havde ondt ved at forstaa, at man kunde gjøre det i Aar, da det jo dog nu var Stiftsmidler; han kunde forstaa det ifjor, da man stod i den Tro, at det var en stor Fond, over hvilken han sad og rugede, men hvad Forandring der skulde være i, at vi have saaret 7 maa Fondes i Etedet for 1 stor, er ikke let at forstaa. Forovrlagt var man ikke i den Vildfarelse ifjor, — det beroede maaske endogaa paa en Trykfeil, at der var en Fond, vi saae det jo trykt i Aviserne og Ministerialtidenden, at Midlerne inddroges til Stiftsmidler til kirkelige Formaal. Den ærede Minister kan ikke beraabe sig paa Sedvane i saa Henseende; han har forsøgt det i det andet Thing, hvor han er bleven spurgt om, hvad Hensigten var med disse Midler, og hvad deres Oprindelse var, og saa svarede han, at det var meget ofte tidligere saa, at Midlerne vare bleve ødelagte, men da han skulde til at vise det, var det kun, at Midlerne ere bleve i de samme Sognemenigheder; der er blevet oprettet Kapellanier og maaske ogsaa nye Præsteembeder i en og samme Sognemenighed, men det er ikke flet paa den Maade, hvorpaa den ærede Minister nu gjør det, at der klippes fra Embederne over en Bank, det er ikke flet tidligere, det maa den ærede Minister indrømme mig. Han henviser ganske vist til to tidligere Tilfælde; men de vare meget forskellige fra, hvad der her sker. Det ene var paa Lolland, hvor der i tidligere Tider var lagt fra et Præsteembede til et Skolelærerembede; det var i den første Del af Aarhundredet, da den geistlige Gjerning ikke var høit anskrevet. Det var det ene Tilfælde af de to, Ministeren nævnte. Men det skal staa fast, at

den Ret, han her har forsøgt at faae, har Ingen tidligere haat, og den har bibraget mere end noget Andet til at aabne mine Øine for, at man neppe kommer igjennem med den ærede Minister. Jeg vil derfor haabe, at dette Forslag maa blive vedtaget, og at det hermed er slaaet fast, ikke alene i Theorien, men i Gjerningen — og jeg lægger nok saa megen Vægt paa det Sidste, thi i Theorien er det slaaet fast for længe siden — at det er Statsmidler; thi det vilde dog, forekommer det mig, være en underlig Gting, at eiter at vi have erkjendt, at det er Statsmidler, skulde det komme dertil, at medens man før ikke havde kunnet raade derover, skulde en Minister nu, uden at spørge Lovgivningsmagten derom, kunne raade over dem. Det vilde være en egen Udvikling af Begrebet Klarhed. Jeg haaber, at det skal være slaaet fast, at det er Statsmidler, og at Veien derved skal være banet for virkelig at faae en Lønningslov, ligesom der da er taget tilbørlig Forvaring med Hensyn til Midlernes Anvendelse.

Boften: Fra flere Sider har man med Hensyn til Bedømmelse af den hele Theaterhistorie henvist til Statsrevisionen. Det har den ærede Didsfører for Mindretallet saavel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) gjort. Jeg forstaaer jo meget vel den Betragtning fra Mindretallets Side, som i sin Tid, da Spørgsmaalet om Overstridelsen i Anledning af Theatrets Bygning laa for, ønskede at faae Rigsdagens Beslutning med Hensyn til Statsrevisionens Indstilling at vide, før Thinget foretog yderligere Skridt med Hensyn dertil. — Jeg har bedt om Ordet for at advare noget imod disse Henvisninger til Statsrevisionens Behandling. Der kan strides noget om Grændsen for Statsrevisionens Kompetence, om hvorvidt den gaar, men jeg havde i Grunden troet, at de Herrer af Mindretallet vilde med den samme Varme, hvormed de værne om Grundlovens Bud og Mening, ogsaa her holde sig til den strengeste Opfattelse af Grundlovens § 50 med Hensyn til Statsrevisionens Overv. Grundlovens § 50 siger jo nemlig, at det paahviler Statsrevisionen at gjenneegaa det aarlige Statsregnskab og paase, at samtlige Statens Indtægter deri ere bleve opførte, og at ingen Udgift udenfor Finansloven har fundet Sted. De kunne fordre sig alle fornødne Oplysninger og Aktstykker meddelte. Dertil indskrænkede Bestemmelserne om Statsrevisionen sig grundlovmæssigt. Naar man nu henviiser et Spørgsmaal af dette Omfang og af den Betydning med Hensyn til Bevillinger til Statsrevisionens Kjendelse, tror jeg, at man er paa Veie til igjennem Statsrevisionens Indstillinger og Rigsdagens Beslutninger om disse Indstillinger at faae oprettet en vis Overbevillingsmyndighed, som vi skulle være overordentlig varformme med at inklade os paa. Jeg tror, at det er vel begrundet, vel berettiget